

Bruxelles, 28 noiembrie 2022
(OR. en)

15361/22

JEUN 180
SOC 655
EDUC 409
GENDER 195
DIGIT 225

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind promovarea dimensiunii intergeneraționale în domeniul tineretului pentru a facilita dialogul și coeziunea socială

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile sus-menționate, astfel cum au fost aprobate de Consiliu (Educație, Tineret, Cultură și Sport) în cadrul reuniunii sale din 28-29 noiembrie 2022.

Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului privind promovarea dimensiunii intergeneraționale în domeniul tineretului pentru a facilita dialogul și coeziunea socială

CONSILIUL ȘI REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE, REUNIȚI ÎN CADRUL CONSILIULUI,

RECUNOSCÂND CĂ:

1. Obiectivul european pentru tineret nr. 3 din Strategia UE pentru tineret, intitulat „Societăți favorabile incluziunii”, își propune „furnizarea de spații, oportunități, resurse și programe suplimentare pentru a promova dialogul¹ și coeziunea socială și combaterea discriminării și a segregării”, iar obiectivul european pentru tineret nr. 4 intitulat „Informare și dialog constructiv” vizează să asigure angajarea tinerilor într-un dialog participativ și constructiv.
2. Valorificând posibilitățile existente la nivel european, național, regional și local, Anul european al tineretului (2022) recunoaște necesitatea de a capacita, onora, sprijini și implica tinerii pentru a asigura faptul că interesele și nevoile lor sunt luate în considerare în mod corespunzător în acțiunile politice din toate domeniile de politică². Dimensiunea intergenerațională a politicilor de tineret se dovedește esențială pentru realizarea obiectivelor Anului și pentru asigurarea contribuției sale într-un mod coerent din punct de vedere social.

¹ În sensul prezentelor concluzii ale Consiliului, prin „dialog” se înțelege „dialog intergenerațional”.

² Decizia (UE) 2021/2316 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 decembrie 2021 privind Anul european al tineretului (2022), OJ L 462/1.

3. Activitățile pentru tineret au, printre altele, potențialul de a contribui la implicarea tinerilor care provin din medii și condiții de viață diferite, inclusiv a celor cu mai puține oportunități, în diferite tipuri de proiecte și activități intergeneraționale și pot servi drept instrument valoros pentru promovarea dialogului intergenerațional, a solidarității între generații și a echității între generații, precum și pentru construirea de relații pozitive între persoane din diferite generații.
4. Consiliile de tineret, organizațiile de tineret, structurile de activități pentru tineret, rețelele de tineret și grupurile non-formale de tineri pot juca un rol important în promovarea dialogului intergenerațional, a echității între generații și a solidarității între generații. Prin expertiza³ și know-how-ul lor în domeniul tineretului, ele creează un spațiu de experimentare și pot contribui la descoperirea unor soluții inovatoare și a unor moduri de colaborare între generații.
5. Pandemia de COVID-19 și războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei – care a provocat un aflux fără precedent de refugiați ucraineni în Europa în 2022 – au arătat că voluntarii de toate vârstele sunt importanți pentru societăți în promovarea rezilienței societății în fața situațiilor de criză. Tinerii care au desfășurat activități de voluntariat în statele membre în timpul pandemiei și al afluxului de refugiați și-au dovedit potențialul de a promova solidaritatea între generații și de a crea legături intergeneraționale între tineri și alte grupe de vârstă⁴.
6. Voluntariatul intergenerațional reunește tinerii și persoanele în vârstă în activități, programe și proiecte orientate către rezultate și reciproc avantajoase care promovează solidaritatea, înțelegerea mai profundă și respectul între generații și contribuie la construirea unor comunități caracterizate printr-o mai mare coeziune.

³ Expertiza în domeniul tineretului înseamnă cunoștințele tinerilor cu privire la ceea ce au văzut că funcționează bine.

⁴ Răspunsurile statelor membre la chestionare actualizate periodic cu privire la măsurile pe care le-au adoptat statele membre în domeniul educației și tineretului în timpul pandemiei de COVID-19 în cadrul președințiilor HR, DE, PT și SI.

7. Decalajul digital ilustrează o inegalitate de lungă durată în ceea ce privește dezvoltarea competențelor și asigurarea accesului la noile tehnologii. Cartea verde privind îmbătrânirea populației a Comisiei recunoaște că „investițiile în competențele digitale, dezvoltarea comunității și coeziunea între generații pot preveni deteriorarea sănătății mintale și a bunăstării și pot reduce inegalitățile”⁵. Schimbul de competențe și cunoștințe digitale este un domeniu în care tinerii pot juca un rol de lider și pot contribui la crearea unui sentiment mai puternic de legătură între generații cu persoanele mai în vârstă decât ei⁶.
8. Programele și inițiativele UE, cum ar fi Erasmus+, Corpul european de solidaritate, dialogul UE cu tinerii, Anul european al tineretului 2022, Conferința privind viitorul Europei, noul Bauhaus european, precum și fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI), inclusiv ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve – Orientare, Învățare, Însușire, Reușită) în cadrul Fondului social european+ și al Instrumentului de redresare al Uniunii Europene (NextGenerationEU), au potențialul de a fi instrumente valoroase de promovare a dialogului intergenerațional și de încurajare a solidarității între generații în domeniul tineretului la nivel local, regional, național și european. Proiectele bazate pe voluntariat și pe activități de solidaritate sunt o dovadă vie a angajamentului tinerilor de a se implica activ în dialogul intergenerațional și în solidaritatea între generații, printre altele.

⁵ Cartea verde privind îmbătrânirea populației a Comisiei: Promovarea solidarității și a responsabilității între generații, COM(2021) 50 final, JO C 50, 27.1.2021, p. 21.

⁶ Raportul special Euractiv „Vârsta de aur: Oportunități pentru populația în curs de îmbătrânire a Europei”, 22 iunie 2022, cu o trimitere la raportul publicat de Edwards Lifesciences, intitulat „Unificarea generațiilor: Construirea drumului către solidaritatea între generații”, 21 iunie 2022.

9. Promovarea echității între generații prin politici de tineret⁷ la toate nivelurile este extrem de relevantă, în special în zonele rurale, îndepărtate, periferice, mai puțin dezvoltate și în regiunile ultraperiferice. Scăderea proporției generațiilor mai tinere în diferite state membre⁸ și „exodul creierelor” reprezintă o provocare serioasă pentru multe dintre aceste comunități, în cazul cărora este esențial să se acorde o mai mare prioritate echității între generații prin formularea unor politici de sprijin pentru tineret⁹ pentru asigurarea coeziunii.
10. Atunci când se facilitează o dimensiune intergenerațională în politicile pentru tineret și în activitățile pentru tineret trebuie asigurată egalitatea de gen¹⁰. Acest lucru necesită eforturi nu numai din partea guvernelor, ci și din partea societății civile, inclusiv a organizațiilor de tineret, a liderilor de tineret, a lucrătorilor de tineret, a mass-mediei și a sectorului privat.
11. Dialogul UE cu tinerii, ca cel mai mare mecanism participativ pentru tineret din UE, și sistemul de cogestiune al Consiliului Europei oferă spații pentru conceptualizarea dialogului intergenerațional ca proces în care persoane de vârste diferite dispun de un spațiu de reflecție și de producție în comun. În cadrul Conferinței UE pentru tineret de la Praga din 11-13 iulie 2022, tinerii și-au exprimat opinia că dialogul intergenerațional nu ar trebui să înlocuiască un dialog direct al tinerilor cu factorii de decizie, ci ar trebui să aibă loc în paralel.

⁷ Politicile de tineret sunt politici care afectează viața tinerilor și a căror componentă integrantă este îmbunătățirea condițiilor de viață și a oportunităților tinerilor, alături de sprijinirea egalității de șanse în ceea ce privește participarea la viața economică, socială și politică.

⁸ Sinteza tematică a CEE-ONU cu privire la îmbătrânire nr. 18, martie 2017.

⁹ Politicile de sprijin pentru tineret se bazează pe evaluarea nevoilor tinerilor și abordează diferite aspecte ale politicilor publice care nu sunt acoperite de documente de politică mai generale, cum ar fi bunăstarea, sănătatea mintală, locuințele, accesul la infrastructură sau la servicii etc.).

¹⁰ Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025 oferă un cadru pentru activitatea Comisiei Europene privind egalitatea de gen și stabilește obiectivele de politică și acțiunile-cheie pentru perioada 2020-2025. Comunicarea Comisiei, COM(2020) 152 final.

CONSIDERĂ CĂ:

12. Este important să se promoveze dialogul atât între tineri, cât și între aceștia și generațiile mai în vârstă. Beneficiile reunirii experienței și competențelor diferitelor generații sunt semnificative și contribuie la construirea unor societăți pașnice și bazate pe coeziune, bazate pe respect reciproc, empatie, solidaritate și pe înțelegerea nevoilor tuturor grupelor de vârstă.
13. Implicarea tinerilor în dialogul intergenerațional și în proiecte de solidaritate între generații, inclusiv în activități de voluntariat, le permite să dobândească competențe transversale și aptitudini sociale, care pot fi aplicate în alte domenii ale vieții lor. Implicarea activă a diferitelor generații în dialogul intergenerațional contribuie la dezvoltarea competențelor interpersonale și a adaptabilității reciproce și ajută la consolidarea rezilienței și a bunăstării societății prin implicarea socială, cultivarea legăturilor sociale și prevenirea izolării sociale.
14. Promovarea echității între generații printr-o abordare holistică și orientată spre viitor a dezvoltării politicilor de tineret contribuie la coeziunea socială. Factorii de decizie sprijiniți de cercetători, lucrători de tineret, organizații de tineret, alți profesioniști¹¹ și alte părți interesate relevante ar trebui să demonstreze un angajament politic ferm de a acționa împotriva inegalităților atât în interiorul diferitelor generații, cât și între acestea și de a aborda provocările intergeneraționale. Aceștia ar trebui să aibă acces la datele și dovezile existente la nivel național sau european, defalcate în funcție de vârstă, care monitorizează inegalitățile dintre tinerii din medii și condiții de viață diferite și de la o grupă de vârstă la alta.

¹¹ În sensul prezentelor concluzii ale Consiliului, prin „alt profesionist” se înțelege o persoană, considerată de obicei – în funcție de diferitele contexte naționale – drept mentor, educator, cadru universitar, instructor sau formator, care oferă instruire sau formare factorilor de decizie, lucrătorilor de tineret și voluntarilor care lucrează în domeniul tineretului, cu scopul de a le permite să dobândească competențele de care au nevoie pentru locul de muncă sau pentru activitățile lor.

15. Factorii de decizie, organizațiile de tineret, inclusiv consiliile locale de tineret, tinerii, lucrătorii de tineret, liderii de tineret, cercetătorii, educatorii, și alte părți interesate relevante ar trebui să ia în considerare, după caz, măsuri suplimentare și abordări inovatoare care pot reuni tinerii împreună cu alte grupuri de vârstă în procesele decizionale.
16. Eterogenitatea generațiilor, în ceea ce privește diferitele caracteristici individuale și de grup, inclusiv capacitățile mentale și fizice, condițiile socioeconomice și identitățile pe care le îmbrățișează, trebuie respectată, astfel încât toate generațiile să aibă șanse egale de a se bucura de o participare deplină și efectivă la un dialog intergenerațional la toate nivelurile procesului decizional care le afectează viața personală, profesională și socială.
17. Este important ca lucrătorii de tineret remunerați și voluntari să fie sprijiniți în promovarea și punerea în aplicare a dimensiunii intergeneraționale în activitatea lor. Educația și formarea lucrătorilor de tineret remunerați și voluntari cu privire la dimensiunea intergenerațională ar trebui să fie adaptate, după caz, pentru a promova solidaritatea și echitatea între generații în ceea ce privește activitățile pentru tineret și activitățile de voluntariat.
18. Ar trebui explorată implicarea cercetătorilor în elaborarea unor măsuri structurale pe termen lung de promovare a solidarității și justiției între generații, de exemplu prin furnizarea de indicatori privind echitatea între generații sau prin publicații de cercetare periodice care analizează echitatea între generații.

19. Inițiativele inovatoare privind dialogul intergenerațional referitoare la dezvoltarea competențelor digitale pot încuraja tinerii europeni să faciliteze implicarea colegilor lor și a persoanelor în vârstă în tranziția digitală. Astfel de inițiative, menite să capaciteze comunitățile să își consolideze competențele în materie de alfabetizare digitală, pot reduce singurătatea membrilor comunității, pot contribui la bunăstarea lor și pot spori incluziunea lor socială și, astfel, pot contribui la construirea unor comunități bazate pe coeziune.
20. Conceptul de dezvoltare durabilă, astfel cum este menționat în obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, și necesitatea de a consolida dimensiunea sa socială presupun implicarea activă a cetățenilor de toate vârstele în construirea unor comunități sigure, favorabile incluziunii și bazate pe coeziune. Recunoașterea la nivelul societății a diferitelor nevoi și responsabilități ale diferitelor grupe de vârstă poate fi consolidată prin evenimente și activități de voluntariat care reunesc reprezentanți ai diferitelor grupe de vârstă, astfel încât generațiile mai tinere și mai în vârstă să aibă posibilitatea de a interacționa și de a face schimb de opinii cu privire la subiectele legate de o Europă durabilă.
21. Înțelegerea diversității generaționale are implicații importante în ceea ce privește consolidarea capacităților de dezvoltare a unor relații intergeneraționale sănătoase și a coeziunii sociale. Pentru a promova dialogul dintre generațiile mai tinere și cele mai în vârstă, ar trebui să li se ofere și copiilor posibilitatea de a se angaja într-un dialog intergenerațional, în vederea creării unei experiențe comune de dialog constructiv, dezvoltând în același timp respectul reciproc și empatia de la o vârstă fragedă.

INVITĂ STATELE MEMBRE, LA NIVELURILE CORESPUNZĂTOARE:

22. Să sensibilizeze factorii de decizie cu privire la aspectele legate de echitatea între generații și să pună la dispoziția acestora dovezi, informații, date și alte resurse relevante necesare pentru a consolida egalitatea bazată pe vârstă în procesul de elaborare a politicilor.
23. Să exploreze posibilitățile de a include în strategiile și politicile de tineret, după caz, obiective și măsuri care să reflecte dimensiunea intergenerațională. Aceste obiective și măsuri ar trebui elaborate pe baza cunoștințelor, a dovezilor și a bunelor practici și în consultare cu diverse grupuri de tineri, cu organizațiile lor reprezentative și cu alte părți interesate relevante, astfel încât să se obțină rezultate ale politicilor mai receptive și mai favorabile incluziunii.
24. Să promoveze și să faciliteze, în strânsă cooperare cu organizațiile de tineret, consiliile de tineret și autoritățile și comunitățile locale, regionale și naționale, consultările cu tinerii și participarea activă și semnificativă a acestora la elaborarea, punerea în aplicare și evaluarea dimensiunii intergeneraționale a tuturor politicilor de tineret.
25. Să faciliteze crearea de oportunități și de spații accesibile pentru ca tinerii să se angajeze într-un dialog intergenerațional semnificativ în procesele decizionale publice din toate domeniile de politică care le afectează viața și bunăstarea, prin punerea în aplicare a unor măsuri specifice care să permită implicarea, în special, a tinerilor cu mai puține oportunități și a grupurilor de tineri subreprezențați.
26. Să exploreze modalități de a oferi un spațiu pentru reunirea factorilor de decizie, a cercetătorilor, a lucrătorilor de tineret și a tinerilor, astfel încât aceștia să poată dezvolta modalități de dialog intergenerațional, cum ar fi seturi de instrumente pentru dialogul intergenerațional, și să faciliteze accesul egal la informații cu privire la modul în care vocile tinerilor se pot face auzite prin oportunitățile de dialog intergenerațional.

27. Să utilizeze oportunitățile oferite de Corpul european de solidaritate și de programele Erasmus+ pentru a sprijini dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiilor de consolidare a capacităților organizațiilor de tineret și ale tinerilor care contribuie la dezvoltarea voluntariatului comunitar prin crearea de parteneriate care să reflecte diversitatea întregii comunități și nevoile diferitelor generații.
28. Să exploreze posibilitățile prin care cadrele existente bazate pe competențe¹² pentru educația, învățarea și formarea în domeniul activităților formale și non-formale pentru tineret pot contribui la reflectarea dimensiunii intergeneraționale în activitățile pentru tineret.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA EUROPEANĂ, ÎN DOMENIILE LOR DE COMPETENȚĂ RESPECTIVE ȘI LA NIVELURILE CORESPUNZĂTOARE, CU RESPECTAREA PRINCIPIULUI SUBSIDIARITĂȚII:

29. Să exploreze utilizarea orientărilor, a seturilor de instrumente¹³ și a mecanismelor existente, cum ar fi grupurile de dezbatere ale cetățenilor¹⁴, pentru a sprijini integrarea dimensiunii tineretului în politicile sectoriale și pentru a spori, astfel, coerența politicilor, astfel încât să se elaboreze politici și servicii care să răspundă mai bine nevoilor tinerilor.

¹² Recomandarea CM/Rec(2017)4 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei adresată statelor membre privind activitățile pentru tineret.

¹³ OCDE (2020), „Guvernanță pentru tineret, încredere și justiție intergenerațională: Adaptată tuturor generațiilor?”, OCDE Public Governance Reviews, Editura OCDE, Paris sau Strategia pentru tineret a Organizației Națiunilor Unite, Metodologia indicatorilor pentru tineret, Tineretul 2030, Lucrul cu și pentru tineri.

¹⁴ COM(2022) 404 final: Grupurile de dezbatere ale cetățenilor le permit acestora să reflecteze împreună la subiecte relevante pentru ei. De exemplu, grupurile de dezbatere ale cetățenilor europeni au fost o caracteristică esențială a Conferinței privind viitorul Europei. Așa cum s-a întâmplat în cazul conferinței respective, participanții ar trebui să fie selectați în mod aleatoriu. Totodată, ar trebui ca procesul de selecție a participanților să țină seama de diversitatea Europei și de structura demografică a acesteia. Tinerii ar trebui să reprezinte o treime dintre participanți. După caz, în evaluarea impactului va fi integrat un „raport al cetățenilor”, care va sintetiza rezultatele acestor procese participative și deliberative. În cazul în care toți participanții la grupul de dezbatere sunt tineri, acest proces s-ar numi „testul pentru tineret”. Primul dintre aceste de grupuri de dezbatere ale cetățenilor de nouă generație va fi lansat în contextul discursului privind starea Uniunii din 2022.

30. Să continue utilizarea mecanismelor și platformelor participative existente, cum ar fi sesiunile de simulare ale parlamentului tinerilor și dialogul în materie de politici cu factorii de decizie de la nivel local, național, regional și european, pentru a promova dialogul intergenerațional între tineri și părțile interesate cu mandate decizionale la toate nivelurile.
31. Să utilizeze rețelele și instrumentele existente, inclusiv Eurodesk și Portalul european pentru tineret, pentru a promova informații ușor de utilizat cu privire la diferitele posibilități ale UE de dezvoltare și punere în aplicare a proiectelor și inițiativelor care sprijină dialogul intergenerațional, solidaritatea între generații și echitatea între generații.
32. Să faciliteze schimbul de bune practici referitor la implicarea comună a cetățenilor mai tineri și în vârstă în activități de solidaritate, precum și planificarea comunitară, astfel cum a fost dezvoltată în programe precum Erasmus+ și Corpul european de solidaritate, și învățarea pe tot parcursul vieții prin intermediul instrumentelor și platformelor existente ale UE, pentru a spori coeziunea socială în comunitățile locale.
33. Să organizeze activități de învățare reciprocă, cum ar fi seminare, activități de învățare *inter pares* sau alte forme relevante de cooperare între părțile interesate din diferite domenii de politică, tineri și organizații de tineret cu privire la promovarea dialogului intergenerațional, a solidarității între generații și a echității între generații.
34. În cadrul financiar existent și în programele existente, să sprijine și, acolo unde este posibil, să exploreze crearea de spații și de inițiative pentru tineri. Pentru a consolida coeziunea socială, să le permită să dezvolte și să participe la activități care promovează dialogul intergenerațional.

INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ, ÎN CONFORMITATE CU PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

35. Să încurajeze sinergiile dintre politica de tineret și alte politici și programe relevante pentru tineret în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei UE pentru tineret, inclusiv a obiectivelor europene pentru tineret nr. 3 „Societăți favorabile incluziunii” și nr. 4 „Informare și dialog constructiv”, acesta din urmă presupunând includerea dialogului și a coeziunii sociale, precum și implicarea în dialogul respectuos și nonviolent.
36. Să evidențieze rolul coordonatorului UE pentru tineret în sensibilizarea cu privire la necesitatea de a aborda considerațiile intergeneraționale în toate domeniile de politică relevante.
37. Să faciliteze schimbul de bune practici între statele membre privind promovarea dialogului intergenerațional și a solidarității între generații prin utilizarea Portalului european pentru tineret, a platformei wiki pentru tineret și a programelor și inițiativelor UE, cum ar fi Erasmus+, Corpul european de solidaritate, Europa creativă și noul Bauhaus european.

INVITĂ TOȚI ACTORII IMPLICAȚI ÎN ACTIVITĂȚI DE COOPERARE EUROPEANĂ ÎN DOMENIUL TINERETULUI:

38. Să promoveze Ziua europeană a solidarității între generații, sărbătorită anual la 29 aprilie începând din 2009, care oferă Uniunii o bună ocazie de a-și reînnoi angajamentul de a consolida solidaritatea și cooperarea între generații în vederea promovării unei societăți echitabile și durabile¹⁵.
39. Să stimuleze dialogul intergenerațional pentru a combate discriminarea pe motive de vârstă și ageismul, reunind diferite grupuri de vârstă și permițându-le să se cunoască mai bine, să învețe unele de la altele și să coopereze în viața lor de zi cu zi.
40. Să depună eforturi comune pentru a pune în aplicare obiectivul european pentru tineret nr. 4 prin angajarea diferitelor generații în activități comune menite să implice comunitățile locale în combaterea campaniilor specifice de dezinformare și propagandă. După caz, programele de educație în domeniul mass-mediei care vizează consolidarea rezilienței societății în fața campaniilor specifice de dezinformare și de informare greșită ar trebui evaluate și luate în considerare pentru extindere atât în cadrul educației formale, cât și al învățării non-formale. Acest lucru este deosebit de important în contextul campaniilor de dezinformare și de informare greșită în situații de criză, cum ar fi în cazul pandemiei de COVID-19 și al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei din 2022.

¹⁵ Decizia nr. 940/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 septembrie 2011 privind Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații (2012), JO L 246/5, 23.9.2011.

a) TRIMITERI

La adoptarea prezentelor concluzii, Consiliul și reprezentanții guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, au luat act de următoarele documente:

- Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind mobilitatea tinerilor voluntari în Uniunea Europeană, JO C 157 (2022).
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea implicării tinerilor ca actori ai schimbării în vederea protejării mediului, JO C 159/07 (2022).
- Decizia Parlamentului European și a Consiliului privind Anul european al tineretului 2022, JO L 462, 28.12.2021.
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind protejarea și crearea de spații civice pentru tineri care să faciliteze participarea semnificativă a tineretului, JO C 501 1/04 (2021).
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind consolidarea guvernancei pe mai multe niveluri în contextul promovării participării tinerilor la procesele decizionale, JO C 241/03 (2021).
- Comisia Europeană, Cartea verde privind îmbătrânirea populației: Promovarea solidarității și a responsabilității între generații, COM(2021) 50 final.
- Concluziile Consiliului privind integrarea problematicii îmbătrânirii în politicile publice, 6976/21 (2021).

- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea conștiinței democratice și a angajamentului democratic în rândul tinerilor din Europa, JO C 415/09 (2020).
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind sporirea oportunităților pentru tinerii din zonele rurale și îndepărtate, JO C 193/06 (2020).
- Rezoluția Consiliului și a reprezentanților statelor membre reuniți în cadrul Consiliului de stabilire a orientărilor privind guvernarea Dialogului UE cu tinerii – Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027, JO C 189 (2019).
- Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind un cadru pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului: Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027, JO C 456 (2018).
- Decizia Parlamentului European și a Consiliului privind Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații (2012), JO L 246/5.
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Noul Bauhaus european: Frumos, durabil, pentru toți, COM (2021) 573.
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021)/142 final.

- Consiliul European pentru Relații Externe, analiză tematică, septembrie 2021, „Decalajele invizibile ale Europei: Modul în care pandemia de COVID-19 polarizează politica europeană”.
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025, COM (2020) 152.
- Comisia Europeană, Studiul cartografic cu privire la dimensiunea intergenerațională a sportului: raport final pentru Comisia Europeană, Oficiul pentru Publicații, 2020.
- Comisia Europeană, Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale.
- Comisia Europeană, Pilonul european al drepturilor sociale în 20 de principii.
- OCDE, Recomandarea Consiliului privind crearea unor oportunități mai bune pentru tineri, OCDE/LEGAL/0474, 10.6. 2022.

- Raportul OCDE intitulat „Guvernanța pentru tineret, încredere și justiție intergenerațională: adaptată tuturor generațiilor?”, 22.11.2020.
- Raportul OCDE privind tineretul și COVID-19: Răspuns, redresare și reziliență, 11.6.2020.
- Comisia Europeană, documentul de lucru al serviciilor Comisiei: Orientări privind o mai bună legiferare, SWD(2021) 305 final, 3.11.2021.
- Organizația Națiunilor Unite, Strategia pentru tineret, Tineretul 2030: Lucrul cu și pentru tineri.
- Deležan Tomaž, Derailing modern democracies: the case of youth absence from an intergenerational perspective (Deraierea democrațiilor moderne: cazul absenței tinerilor dintr-o perspectivă intergenerațională), Annales, 2018.
- Deležan Tomaž, Intergenerational dialogue for democracy (Dialogul intergenerațional pentru democrație). Document de dezbatere IDEA 1/2017.
- Scrisoare adresată instituțiilor UE de către Părinți pentru Viitor în Europa, 12 iunie 2020.

b) DEFINIȚII ALE PRINCIPALELOR CONCEPTE ÎN SENSUL PREZENTELOR CONCLUZII

„Promovarea dimensiunii intergeneraționale în elaborarea politicilor de tineret și în activitățile pentru tineret” înseamnă promovarea dialogului intergenerațional, a solidarității între generații și a justiției/echității între generații în domeniul tineretului în cadrul mandatului Strategiei UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027 prin:

- politici de tineret intersectoriale inovatoare (de exemplu, stabilirea dimensiunii intergeneraționale ca una dintre prioritățile orizontale, unul dintre piloni sau unul dintre obiectivele strategice sau operaționale în documentele de politică pentru tineret) care promovează dialogul în procesele decizionale pentru a le permite tinerilor să aibă o poziție de egalitate în luarea deciziilor care le afectează viața, promovând astfel diversitatea de vârstă și echitatea de vârstă în viața publică la nivel local, regional, național și european;
- îmbunătățirea ofertei de activități pentru tineret prin integrarea solidarității între generații și a dialogului intergenerațional în activitățile pentru tineret și în activitățile de voluntariat.

„Dialog intergenerațional” înseamnă un spațiu participativ interactiv și sigur sau o oportunitate care reunește generațiile mai tinere și mai în vârstă pentru a crea cunoștințe comune și o experiență colectivă. Acesta poate fi realizat prin intermediul mai multor mecanisme (de exemplu, sondaje, reuniuni, mese rotunde, grupuri de dezbatere ale cetățenilor, forumuri sau consilii consultative), cu scopul de a atinge niveluri ridicate de informare a cetățenilor, un proces decizional comun și integrarea echității între generații și a principiilor justiției în diferite niveluri de guvernare.

„Egalitate între generații” înseamnă asigurarea aceluiași nivel de oportunități și asistență pentru toate grupele de vârstă din societate. Aceasta garantează că toate grupele de vârstă au aceleași drepturi și responsabilități.

„Echitate între generații” înseamnă recunoașterea faptului că diferitele grupe de vârstă au nevoi diverse și că sunt necesare ajustări ale dezechilibrelor. Procesul este continuu și necesită identificarea și depășirea barierelor intenționate și neintenționate care decurg din structuri pătinoare sau sistemice. Echitatea înseamnă furnizarea de diferite niveluri de sprijin și asistență, în funcție de nevoile sau abilitățile specifice ale diferitelor grupe de vârstă. Aceasta asigură faptul că toate grupele de vârstă beneficiază de resursele de care au nevoie pentru a avea acces la aceleași oportunități.

„Justiția între generații” se referă la echitatea între generații, bazată pe ideea că „urmărirea bunăstării de către generația actuală nu ar trebui să diminueze oportunitățile pentru o viață bună și decentă pentru generațiile viitoare” (Organizația Națiunilor Unite, 2013¹⁶). În contextul prezentelor concluzii ale Consiliului, justiția între generații descrie relațiile dintre generațiile contemporane, și anume dintre generațiile mai tinere și cele mai în vârstă.

„Solidaritatea între generații” se referă la sprijinul reciproc și la cooperarea între diferite grupe de vârstă, astfel încât să se realizeze o societate în care persoanele de toate vârstele să joace un rol în conformitate cu nevoile și capacitățile lor și să poată beneficia de progresul economic și social al comunității lor în condiții de egalitate.

¹⁶ Organizația Națiunilor Unite, Solidaritatea între generații și nevoile generațiilor viitoare, raport al secretarului general, A/68/322, 2013.

c) REZUMATUL RAPORTULUI FINAL PRIVIND CONSULTĂRILE NAȚIONALE ÎN CADRUL CELUI DE AL 9-LEA CICLU AL DIALOGULUI UE CU TINERII:

Etapa de consultare a celui de al 9-lea ciclu al dialogului UE cu tinerii (EUJD9) s-a desfășurat în perioada ianuarie-august 2022. Prezentul rezumat al rezultatelor EUJD9 se referă la activitățile de consultare desfășurate de grupurile de lucru naționale, la contribuțiile organizațiilor neguvernamentale internaționale de tineret care au participat la EUJD9 și la rezultatele Conferinței pentru tineret EUJD9 de la Praga, Republica Cehă¹⁷. Rezultatele colecției de bune practici la jumătatea perioadei¹⁸ sunt, de asemenea, incluse.

Rezultatele subtemei 1: „Informare și educare”

Potrivit tinerilor care au participat la consultări, sursele de informații și oportunitățile de a învăța despre schimbările climatice ar trebui:

- să fie adaptate tinerilor, accesibile și disponibile într-o serie de formate și limbi;
- să demonstreze relevanța schimbărilor climatice pentru viața unei game variate de tineri;
- să fie cuprinzătoare, demne de încredere și bazate pe date științifice, să acopere o serie de subiecte legate de mediu și să prezinte procesele și evoluțiile politice legate de durabilitate;
- să evidențieze legăturile dintre schimbările climatice și inegalitate, de care mulți tineri nu au avut cunoștință în cadrul consultărilor;

¹⁷ Conferința UE pentru tineret EUJD9 de la Praga, Republica Cehă. Raportul final al conferinței: Deliberări privind durabilitatea și incluziunea, 25 iulie 2022.

¹⁸ Raportul EUJD9 la jumătatea perioadei. Bune practici și procese de consultare, 30 iunie 2022.

- să meargă dincolo de schimbul de informații și să vizeze motivarea și capacitatea tinerilor de a acționa în favoarea durabilității, inclusiv prin acțiuni politice și prin alegerea unui stil de viață durabil;
- să evite „mesajele apocaliptice” care creează o lipsă de speranță și au un impact asupra sănătății mintale a tinerilor.

Pentru a spori oportunitățile de învățare cu privire la durabilitate, s-a sugerat ca școlile să fie mai bine utilizate, iar subiectul să fie inclus în programele lor de învățământ. Deși școlile au fost forumul cel mai frecvent sugerat pentru aceste oportunități, societatea civilă, cluburile de tineret, organizațiile de tineret, instrumentele digitale și programele *inter pares* s-au numărat, de asemenea, printre mediile de învățare benefice identificate. A fost subliniată necesitatea finanțării activităților pentru tineret și a organizațiilor de tineret în vederea extinderii oportunităților de învățare legate de durabilitate.

Rezultatele subtemei 2: „Acțiune și capacitate”

O opinie comună a participanților la consultare a fost că factorii de decizie și politicienii au demonstrat o lipsă de acțiune în ceea ce privește aspectele legate de durabilitate și de mediu și că tinerii dispun de modalități foarte limitate de a trage la răspundere factorii de decizie cu privire la aceste subiecte. Au existat sentimente de neîncredere și nemulțumire față de politicieni. Mulți tineri, dar nu toți, au putut identifica o varietate de mecanisme participative disponibile (de exemplu, proteste, petiții, organizații ale societății civile). Totuși, în general, s-a afirmat că toate aceste mecanisme nu reușesc să aducă schimbări în ceea ce privește durabilitatea, din cauza lipsei de acțiune din partea factorilor de decizie relevanți. Niciun tip specific de mecanism nu a fost identificat pe scară largă ca fiind mai eficace. Tinerii implicați în structuri formale (de exemplu, consilii de tineret, consilii consultative) au afirmat că aceste structuri au un anumit impact atunci când sunt integrate în procesul de elaborare a politicilor. Cu toate acestea, mulți tineri nu cunoșteau aceste structuri. S-a afirmat că posibilitățile de a trage la răspundere factorii de decizie sunt îmbunătățite prin:

- angajarea factorilor de decizie de a întreprinde acțiuni mai ample, bazate pe rezultatele mecanismelor de participare;

- îmbunătățirea accesibilității mecanismelor de participare, asigurându-se că acestea se concentrează asupra preocupărilor grupurilor marginalizate, precum și asupra chestiunilor majoritare și permit tinerilor marginalizați să își asume roluri de conducere;
- creșterea numărului de oportunități de participare în materie de durabilitate, în special dialogul informal și periodic cu reprezentanții aleși;
- promovarea și protejarea consiliilor de tineret prin creșterea resurselor, înființarea mai multor consilii locale de tineret și asigurarea sprijinului legislativ.

Rezultatele subtemei 3: „Guvernanță”

Conferințele pentru tineret EUYD9 din Franța și din Republica Cehă și reuniunea ministerială informală din 22 ianuarie 2022 de la Strasbourg au identificat preocupările tinerilor cu privire la „youth washing” (implicarea de fațadă a tinerilor). Tinerii care au participat la faza de consultare nu erau foarte familiarizați cu conceptul, dar adesea l-au putut recunoaște. „Youth washing” a fost considerat ca fiind un angajament între politicieni sau factori de decizie și tineri, care nu are nicio posibilitate reală de a crea schimbări politice, în ciuda așteptărilor în acest sens. Consultările au identificat faptul că mecanismele participative pot reduce „youth washing” prin:

- creșterea transparenței și a vizibilității prin furnizarea de informații clare tinerilor cu privire la fezabilitatea punerii în aplicare a cererilor lor și prin asigurarea faptului că angajamentele factorilor de decizie sunt înregistrate și promovate public;
- urmărirea acțiunilor întreprinse și furnizarea de informații ulterioare și de feedback tinerilor cu privire la acțiunile întreprinse de factorii de decizie în urma activităților de participare, factorii de decizie raportând public cu privire la modificările realizate sau justificând lipsa schimbărilor până la anumite termene, precum și angajându-se într-un dialog permanent cu tinerii;
- dezvoltarea unor legături mai coerente și mai puternice între mecanismele de participare și sectoarele de politică legate de durabilitate.

Rezultatele subtemei 4: „Mobilitate și solidaritate”

În cadrul consultării, tineri dintr-o gamă diversă de medii marginalizate au fost întrebați ce anume le-ar putea permite să profite de oportunitățile de mobilitate la nivelul UE legate de mediu.

Barierile financiare, reale sau percepute, au reprezentat o problemă majoră. Acestea au inclus costuri directe, imposibilitatea de a întrerupe activitatea profesională sau riscul de a pierde asistența socială. Barierele lingvistice și lipsa de informații accesibile cu privire la oportunități au jucat, de asemenea, un rol. Unii tineri au considerat că oportunitățile de mobilitate oferite de UE nu sunt destinate tinerilor din mediul lor. Tendința de a se concentra asupra nevoilor imediate din viața de zi cu zi sau asupra problemelor locale, mai degrabă decât asupra aspectelor legate de mediu, a fost, de asemenea, un factor. Tinerii consultați au identificat necesitatea:

- de a reduce pragul de acces la oportunități prin eliminarea costurilor, oferirea de oportunități pe termen scurt (între două și trei zile), simplificarea procedurilor administrative și conectarea directă prin intermediul școlilor sau al proiectelor locale;
- de a crește finanțarea și sprijinul acordat organizațiilor care promovează proiectele de mobilitate și solidaritate;
- de a pune accentul pe inițiativele locale de mediu care sunt legate de comunitățile de tineri marginalizați și care au impact asupra acestor comunități;
- de a spori gradul de publicitate și de informare, inclusiv prin oferirea de oportunități de mobilitate legate de școli, precum și prin colaborarea cu organizații, profesioniști și participanți anteriori care au „legături de încredere” cu tinerii aflați în situații de marginalizare;
- de a sublinia beneficiile personale ale participării, în special în ceea ce privește capacitatea de inserție profesională și competențele profesionale, și de a spori atractivitatea oportunităților;
- de a oferi sprijin flexibil, de înaltă calitate și profesional care să poată răspunde unei varietăți de nevoi în materie de accesibilitate, inclusiv prin alocarea de resurse organizațiilor care lucrează cu tinerii aflați în situații de marginalizare, pentru a sprijini oportunitățile de mobilitate ecologică.

Rezultatele subtemei 5: „Accesul la infrastructură”

Limitările financiare au fost identificate ca fiind unul dintre factorii-cheie care îi împiedică pe tineri să facă alegeri de viață mai durabile. Participanții consultați au solicitat dezvoltarea unei infrastructuri durabile la prețuri accesibile tinerilor. A fost evidențiată, de asemenea, lipsa generală a infrastructurii în zonele rurale. Tipurile de infrastructură solicitate au inclus:

- transport public accesibil ca preț și îmbunătățit, precum și facilități mai sigure și mai răspândite pentru deplasarea cu bicicleta, care să devină opțiuni viabile în comparație cu autoturismele;
- opțiuni în domeniul locuințelor accesibile din punct de vedere financiar, întrucât tinerii au afirmat că barierele financiare reprezintă un factor major pentru ei, îngreunând luarea în considerare a durabilității în alegerea locuințelor;
- spații publice mai verzi și mai deschise și promovarea energiei din surse regenerabile;
- opțiuni de consum și alimente durabile la prețuri accesibile, inclusiv reciclarea și reutilizarea. Acest lucru a fost important pentru mulți tineri, dar nu la fel de prioritar ca alte sugestii.

Conferința UE pentru tineret de la Praga a identificat un rol al politicii de tineret și al sectorului tineretului în sprijinirea participării tinerilor în domeniile de politică legate mai direct de infrastructură, cum ar fi transporturile, locuințele, planificarea urbană, energia și agricultura.

Rezultatele temei transversale: Dialogul intergenerațional

Conferința UE pentru tineret de la Praga a identificat faptul că durabilitatea și incluziunea nu sunt „aspecte legate de tineret”, ci mai degrabă aspecte care afectează întreaga societate. Prin urmare, s-a afirmat că bunele practici în elaborarea politicilor necesită un dialog intergenerațional între toate generațiile. Nu au existat cereri puternice de dialog intergenerațional în cadrul consultărilor EUYD9, dar a existat un anumit grad de sprijin atunci când subiectul a fost introdus pentru tinerii participanți. S-a afirmat că dialogul intergenerațional are potențialul de a:

- legitima și consolida recunoașterea preocupărilor și eforturilor tinerilor în ceea ce privește aspectele legate de durabilitate;
- construi solidaritatea și sprijinul reciproc între generații;
- promova învățarea intergenerațională și a permite tinerilor să influențeze opiniile generațiilor în vârstă cu privire la durabilitate.

S-a afirmat că dialogul intergenerațional nu ar trebui să înlocuiască mecanismele existente de participare a tinerilor sau dialogul direct dintre tineri și factorii de decizie, ci ar trebui să aibă loc în paralel cu aceste activități.
